

Путівник для тренера

Модуль 4 Роздатковий 4.1

Кейс "Назар"

КЕЙС 6. Назар

(перехід зі спеціального закладу освіти до ЗПО через призму МКФ)

Загальна інформація.

Назар, 16 років.

Завершив базову середню освіту у спеціальному закладі освіти для учнів з інтелектуальними порушеннями та отримав свідоцтво про здобуття базової середньої освіти (за спеціальною програмою).

Обрав професію **«Озеленювач» / «Робітник з комплексного обслуговування будівель»** (орієнтація на практичну діяльність, роботу на відкритому повітрі).

 Для цієї професії критичними є:

- розуміння усних інструкцій;
 - послідовність виконання дій;
 - дотримання правил безпеки;
 - орієнтація в часі та просторі;
 - базові математичні навички (вимірювання, підрахунок).
-

Особливості функціонування.

Когнітивна сфера

- краще сприймає інформацію в наочній та практичній формі;
- має труднощі з:
 - абстрактними поняттями;
 - довгими словесними інструкціями;
 - перенесенням знань у нові ситуації;
- потребує:
 - повторення;
 - покрокових алгоритмів;
 - візуальних підказок.

👉 Водночас:

- добре запам'ятовує послідовність дій, якщо вона відпрацьована практично;
 - уважний до деталей у знайомих завданнях;
 - демонструє наполегливість у виконанні конкретного завдання.
-

Комунікація

- розуміє прості чіткі інструкції;
 - іноді соромиться ставити уточнюючі запитання;
 - у нових соціальних ситуаціях потребує часу для адаптації.
-

Математичні навички

- рахує в межах 100;
 - орієнтується в грошах у простих ситуаціях;
 - має труднощі з:
 - вимірюванням площі,
 - перерахунком обсягів,
 - самостійним плануванням кількості матеріалів.
-

◆ Освітній досвід у спеціальній школі

- навчався за спеціальною програмою;
- мав індивідуальний підхід;
- працював у малочисельному класі;
- практичні заняття становили значну частину навчання;
- педагоги знали особливості його функціонування.

У школі:

- інструкції завжди були структуровані;
- завдання розбивалися на короткі етапи;
- активно використовувалися демонстрації;
- темп роботи був адаптований.

◆ Соціальний та сімейний контекст

- проживає з матір'ю;
- родина підтримує працевлаштування;
- має досвід проходження короткої виробничої практики;
- прагне «працювати як усі».

◆ Ситуація у ЗПО

Після вступу:

- група чисельніша, ніж у спеціальній школі;
- інструкції подаються швидко та в узагальненій формі;
- очікується самостійність у плануванні роботи;
- не всі педагоги мають досвід роботи з випускниками спеціальних закладів;
- механізм передачі інформації зі школи формально не врегульований.

Адміністрація знає, що Назар навчався у спеціальному закладі, але:

- не має чіткого профілю його функціонування;
- не визначено формат адаптацій;
- не зрозуміло, чи потрібне оновлення висновку інклюзивно-ресурсного центру – Назар навчався у спеціальному закладі на підставі висновку ІРЦ. Але зараз постає питання: чи достатньо попереднього висновку для визначення підтримки у ЗПО, чи потрібна його актуалізація з урахуванням професійних вимог?

МКФ-ОРІЄНТОВАНИЙ АНАЛІЗ

Аналіз цього кейсу потребує розгляду переходу зі спеціального закладу освіти до закладу професійної освіти як зміни середовища, вимог та рівня самостійності.

У випадку Назара ключовим є не лише його індивідуальне функціонування, а й те, як змінюється освітній контекст:

- з малочисельного класу — до великої групи;
- з покрокових інструкцій — до узагальнених пояснень;
- з адаптованого темпу — до стандартного виробничого ритму;
- з відомого середовища — до нової соціальної ситуації.

З позиції МКФ участь Назара у професійному навчанні визначається взаємодією:

- його когнітивних і адаптивних можливостей;
- професійних вимог (безпека, послідовність, точність);
- організації навчального процесу;
- координації між спеціальною школою, ІРЦ та ЗПО.

Важливо проаналізувати, які бар'єри виникають саме через зміну освітнього середовища, а які — пов'язані з професійними вимогами.

МКФ дозволяє переосмислити ситуацію не через діагноз, а через питання.

Питання 1

Що у цьому кейсі є ключовим бар'єром для участі Назара у професійному навчанні?

- ☐ особливості когнітивного функціонування
- ☐ вимоги професії (безпека, самостійність, темп)
- ☐ організація освітнього процесу у ЗПО
- ☐ різка зміна освітнього середовища
- ☐ відсутність наступності підтримки
- ☐ недостатня координація між спеціальною школою, ІРЦ і ЗПО
- ☐ інше (зазначити)

Питання 2

Які сильні сторони Назара можуть стати ресурсом для навчання?

- ☐ досвід навчання за структурованими алгоритмами
 - ☐ практична спрямованість
 - ☐ здатність працювати за зразком
 - ☐ наполегливість
 - ☐ підтримка родини
 - ☐ попередній досвід виробничої практики
 - ☐ інше (зазначити)
-

Питання 3

У яких аспектах освітнього середовища ці бар'єри проявляються найбільш суттєво?

- ☐ під час теоретичних занять
 - ☐ під час виробничої практики
 - ☐ у темпі подачі інструкцій
 - ☐ у питаннях безпеки
 - ☐ у взаємодії з педагогами
 - ☐ у документах і процедурах
 - ☐ у матеріальному середовищі
 - ☐ інше (зазначити)
-

Питання 4

Яку ОДНУ зміну можна запровадити у ЗПО для підтримки Назара без зниження вимог до професії?

Чому саме ця зміна є пріоритетною?